

**UCHWAŁA NR XXVII/151/21
RADY GMINY WĄDROŻE WIELKIE**

z dnia 29 marca 2021 r.

w sprawie uchwalenia "Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2021-2023"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zmianami) w związku z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 821 ze zm.), Rada Gminy Wądroże Wielkie uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny program wspierania rodziny na lata 2021-2023” w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wądroże Wielkie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Hawran

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE WĄDROŻE WIELKIE
NA LATA 2021 – 2023**

I. Wprowadzenie

Dla dobra rodziny, które jest naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, konieczne jest wspieranie rodzin ze strony państwa, w tych przypadkach, kiedy własne zasoby i możliwości nie wystarczają, aby pokonać sytuacje trudne.

Szczególnie dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, naturalna rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Naturalna rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia.

Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprezyzowany plan działania.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem niniejszego Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

Problemem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wądroże Wielkie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego celem jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podstawą działań ujętych w programie są w szczególności regulacje obowiązujących ustaw:

a/ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

(t. j. Dz. U. z 2020.poz.821 ze zm);

b/ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz.1876 ze

zmianami) ;

c/ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;(Dz. U. z 2020 poz. 218 ze zmianami)

II. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej.

Diagnoza lokalna dotyczy funkcjonalności rodzin zamieszkujących w Gminie Wądroże Wielkie w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Diagnoza została dokonana w oparciu o dane z Urzędu Gminy oraz dane będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wądrożu Wielkim.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dla potrzeb Programu opracowano kartę diagnostyczną, w której zawarto informacje podane w tabeli Nr 1.

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie	Rok 2020
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	99 rodzin; 139 osób w tych rodzinach
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych oraz liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	220 rodzin; 420 dzieci
Liczb osób korzystających z pomocy żywnościowej	250
Liczba rodzin korzystających ze stypendium	25 rodzin; 51dzieci
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Wądroże Wielkie 0 -18 lat	759
Liczba osób bezrobotnych – zarejestrowanych w Urzędzie Pracy	135, w tym 79 kobiet i 56 mężczyzn

Stan ludności naszej gminy na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosił 3 935 mieszkańców.

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, pokazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2.

Występujący problem	Liczba środowisk
Ubóstwo	51 rodzin
Bezrobocie	32
Długotrwała lub ciężka choroba	20
Nieppełnosprawność	31
Potrzeby ochrony macierzyństwa	5
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wielodzietna	5
Alkoholizm/ problem alkoholowy	5

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach pomocy społecznej, ubóstwo i bezrobocie pozostają jako główne powody destabilizujące osoby i środowiska rodzinne.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że do końca 2020 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 8 dzieci w spokrewnionych rodzinach zastępczych oraz od grudnia 2020 roku 1 dziecko przebywa w placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Nowych Rochowicach.

III. Cele główne i szczegółowe

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Wądroże Wielkie w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

- podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie;
- podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi;
- pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
- wzmacnianie roli i funkcji rodziny,
- wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- podnoszenie kompetencji służb i instytucji podejmujących działania z rodziną.

IV. Cele, o którym mowa wyżej osiągać się będzie w szczególności poprzez:

1) diagnozowanie środowisk rodzinnych, w tym:

- rozpoznanie i analiza problemów występujących w rodzinie z problemami opiekuńczo wychowawczymi (dotyczy rodzin objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej),
- bieżące kontakty pracowników socjalnych z pedagogiem szkolnym,
- analiza zachowań demoralizujących dzieci i młodzieży podczas pobytu w placówkach oświatowych;

2) wzmacnianie systemu norm i wartości gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowawczego, w tym:

- pomoc rodzinom w eliminowaniu czynnika ryzyka nieprzystosowania społecznego;

3) zapobieganie dysfunkcyjności rodziny,(przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny w tym:

- wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym, z niepełnosprawnością i problemami długotrwałego bezrobocia,
- współpraca z kuratorami sądowymi, policją oraz szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych i kompensacyjnych na rzecz rodzin dotkniętych problemem opiekuńczo - wychowawczym ,
- współpraca z gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych,

4) objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą, w tym pomoc i wsparcie asystenta rodziny, którego zadania przedstawiają się następująco:

- opracowanie diagnozy i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu

- umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;

5) profilaktykę, w tym:

- udział w kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowej komórki społecznej,
- wspieranie i propagowanie innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw pomocowych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia,
- udział w dotacjach i projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu wsparcie i ochronę poziomu życia rodzin.

V. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

VI. Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2021-2023.

VII. Odbiorcy programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- 2) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

VIII. Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współudziale:

1. Szkoły Podstawowej w Wądrożu Wielkim,
2. Szkoły Podstawowej w Budziszowie Wielkim,
3. Gminnego Przedszkola w Wądrożu Wielkim,
4. Komisariatu Policji w Jaworze,
5. Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

6. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
7. Zespołem Opieki Zdrowotnej,
8. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze,
9. Sądem Rejonowym w Jaworze,
10. innych organizacji i instytucji mających na celu dobro rodziny.

IX. Źródła finansowania programu:

1. Środki własne gminy,
2. Dotacje z budżetu państwa,
3. Środki pozabudżetowe.
4. Partycypacja gminy w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

X. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji Programu polega na bieżącym analizowaniu oraz corocznym porównywaniu wartości określonych w Tabeli 1 i 2 oraz danych dotyczących przemocy w rodzinie, umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy kontynuować konkretne działania, czy je wzmocnić, czy też zmodyfikować. Raport z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzony przez GOPS w terminie do dnia 31 marca każdego roku.